Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO NUTARTIS (pirmoji kolegija)

2017 m. lapkričio 20 d.*

„Ieškinys dėl panaikinimo – Atstovaujantis advokatas, neturintis trečiojo asmens statuso – Nepriimtinumas“

Byloje T-702/15

BikeWorld GmbH, įsteigta Sankt Ingbert (Vokietija), atstovaujama advokato J. Jovy,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą L. Flynn, B. Stromsky ir T. Maxian Rusche,

atsakovę,

dėl pagal SESV 263 straipsnį pateikto prašymo iš dalies panaikinti 2014 m. spalio 1 d. Komisijos sprendimą (ES) 2016/151 dėl valstybės pagalbos SA.31550 (2012/C) (ex 2012/NN), kurią Vokietija suteikė *Nürburgring* (OL L 34, 2016, p. 1),

BENDRASIS TEISMAS (pirmoji kolegija)

kurį sudaro pirmininkė I. Pelikánová, teisėjai V. Valančius ir U. Öberg (pranešėjas),

kancleris E. Coulon,

priima šią

Nutartį

Ginčo aplinkybės

1 *Nürburgring* – tai Vokietijos Reino krašto-Pfalco žemės automobilių lenktynių trasa; jai 2002–2012 m. buvo suteiktos kelios pagalbos priemonės, kurias iš esmės sudarė kapitalo įnašai, paskolos, valstybės garantijos, ketinimų protokolai, skolinių reikalavimų subordinacija, už rinkos normą mažesnis nuomos mokestis, mokesčio mokėjimas už paslaugų teikimą ir subsidijų skyrimas.

* Proceso kalba: vokiečių.

2 Šios priemonės susijusios su išlaidomis, patirtomis statant ir eksploatuojant su automobilių lenktynių trasa tiesiogiai susijusius įrenginius, daugiausia tribūnas, kuriant ir eksploatuojant infrastruktūrą, skirtą skatinti turizmui (laisvalaikio veikla, apgyvendinimas, renginiai, parduotuvės, maitinimas ir žaidimai), taip pat organizuojant „Formulė 1“ lenktynes.

3 Jas daugiausiai suteikė Vokietijos Reino krašto-Pfalco žemė ir jos kontroliuojamos viešosios įstaigos, kurioms priklauso įvairi *Nürburgring* komplekso infrastruktūra, t. y. *Nürburgring GmbH* (toliau – NG), *Motorsport Resort Nürburgring GmbH* ir *Congress- und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH*.

4 2012 m. kovo 21 d. Europos Komisija nusprendė pradėti oficialią tyrimo procedūrą prieš Vokietijos Federacinę Respubliką dėl *Nürburgring* suteiktos pagalbos, įskaitant paskolas, kurias NG suteikė savo dukterinėms įmonėms, tarp kurių yra ieškovė *BikeWorld GmbH*, buvusi *BikeWorld Nürburgring Besitz GmbH* (toliau – BWNB), vėliau *BikeWorld Nürburgring GmbH* (toliau – BWN2) ar jos teisių ir paslaugų perėmėjai, kaip antai *Bike World Nürburgring GmbH* (toliau – BWN1).

5 BWN1 veikla – tai prekyba naujais ir naudotais motociklais ir motociklų turizmo skatinimas Eifelio regione. Sujungus įmones, 2005 m. rugsėjo 6 d. BWN1 tapo BWNB dalimi. Tada BWNB pavadinimas buvo pakeistas į BWN2.

6 NG paeiliui arba tuo pačiu metu turėjo BWNB ir BWN1, vėliau BWN2 ir ieškovės akcijų. Ji suteikė paskolas savo dukterinėms įmonėms BWN1, BWNB ir BWN2 (toliau – ginčijamos paskolos).

7 2007 m. gegužės 15 d. NG savo turimus 49 % BWN2 akcijų perleido Norbert Brückner ir Jörg Jovy. Anot ieškovės, vykdant šį perleidimą buvo laikoma, kad skolinių reikalavimų vertė, atitinkanti ginčijamų paskolų vertę, yra 0 EUR.

8 2008 m. BWN2 nutraukė savo komercinę veiklą *Nürburgring* komplekse.

9 Tada BWN2 pavadinimas buvo pakeistas į ieškovės pavadinimą ir jos registruota buveinė perkelta į Sankt Ingbertą (Vokietija).

10 Po to, kai Vokietijos Federacinė Respublika suteikė papildomą pagalbą, Komisija 2012 m. rugpjūčio 7 d. sprendimu išplėtė tyrimo procedūrą.

11 2014 m. spalio 1 d. Komisija priėmė Sprendimą (ES) 2016/151 dėl valstybės pagalbos SA.31550 (2012/C) (ex 2012/NN), kurią Vokietija suteikė *Nürburgring* (OL L 34, 2016, p. 1; toliau – ginčijamas sprendimas).

12 Ginčijamame sprendime Komisija nustatė, kad ginčijamomis paskolomis buvo suteikta neteisėta ir su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba, kuri turi būti grąžinta.

13 Ginčijamo sprendimo 226 konstatuojamojoje dalyje Komisija konstatavo, kad ieškovė turi sugrąžinti valstybės pagalbą, kurią ji (ankstesniais pavadinimais) arba jos teisių ir pareigų perėmėjai gavo suteikus ginčijamas paskolas.

14 2015 m. gegužės 5 d. rašte NG pareikalavo, kad ieškovė iš viso sugrąžintų 4 902 275,29 EUR. 2015 m. rugpjūčio 10 d. ji paprašė *Landgericht Saarbrücken* (Sarbriukeno apygardos teismas, Vokietija) priteisti iš ieškovės 250 000 EUR sumą, kurią ji 2007 m. balandžio 4 d. gavo kaip paskolą pažeidžiant SESV 108 straipsnio 3 dalį ir 107 straipsnio 1 dalį. Be šio proceso, NG dėl panašių motyvų iš jos reikalauja 4 652 200 EUR sumos.

Procesas ir šalių reikalavimai

15 2015 m. gruodžio 3 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį ieškovės ieškinį. Byla buvo paskirta aštuntajai Bendrojo Teismo kolegijai ir buvo paskirtas teisėjas pranešėjas.

16 2016 m. balandžio 7 d. Komisija pateikė atsiliepimą į ieškinį.

17 2016 m. gegužės 13 d. taikydamas proceso organizavimo priemonę Bendrasis Teismas paprašė ieškovės paaiškinti savo ryšius su jos atstovu Jörg Jovy ir pareikšti nuomonę dėl ieškinio priimtinumo atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 19 straipsnio trečią ir ketvirtą pastraipas.

18 2016 m. gegužės 30 d. ieškovė atsakė, kad J. Jovy buvo vienas iš dviejų jos akcininkų ir jam priklausė 10 % jos kapitalo, tačiau jis visiškai nedalyvavo ją valdant – nei administraciniu, nei finansiniu lygmenimis.

19 2016 m. liepos 19 d. ieškovė pateikė dubliką, kuriame informavo Bendrąjį Teismą apie jos bankroto procedūros pradžią ir, pakartojusi ieškinio reikalavimus dėl ginčijamo sprendimo vykdymo sustabdymo, paprašė sustabdyti šios bylos nagrinėjimą devyniems mėnesiams.

20 2016 m. liepos 22 d. Komisija pateikė savo pastabas dėl prašymo sustabdyti bylos nagrinėjimą, teigdama, kad nėra reikalo to daryti.

21 2016 m. liepos 29 d. nutartimi Bendrojo Teismo aštuntosios kolegijos pirmininkas atmetė prašymą sustabdyti bylos nagrinėjimą.

22 2016 m. rugsėjo 2 d. Komisija pateikė tripliką.

23 2016 m. rugsėjo 16 d. Komisija nurodė, kad nepageidauja būti išklausyta per teismo posėdį. Ieškovė pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 106 straipsnį per nustatytą terminą nepateikė jokio prašymo būti išklausyta per posėdį.

24 2016 m. spalio 12 d. Bendrojo Teismo pirmininko nutartimi ši byla buvo paskirta naujam teisėjui pranešėjui, posėdžiaujančiam pirmojoje kolegijoje.

25 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

– panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis su ją susijęs,

– sustabdyti ginčijamo sprendimo vykdymą jos atžvilgiu, kol Bendrasis Teismas priims sprendimą dėl šio ieškinio.

26 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

– visų pirma atmesti ieškinį kaip nepriimtiną,

– nepatenkinus šio reikalavimo, atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

– priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

27 Remiantis Procedūros reglamento 129 straipsniu, išklausęs pagrindines šalis Bendrasis Teismas savo iniciatyva bet kada gali motyvuota nutartimi priimti sprendimą dėl imperatyvių nepriimtinumo pagrindų, tarp kurių yra ieškinio priimtinumo sąlygos (žr. 2017 m. kovo 27 d. Nutarties *Frank / Komisija*, T-603/15, nepaskelbta Rink., EU:T:2017:228, 48 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

28 Šioje byloje Bendrasis Teismas mano, kad šalių per rašytinę ir žodinę proceso dalis pateiktų dokumentų ir paaiškinimų pakanka, todėl nutaria priimti nutartį netęsdamas proceso.

29 Nors Komisija formaliai nepateikia nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo, atsiliepime ir triplike ji remiasi nepriimtinumo pagrindu, iš esmės siejamu su tuo, kad šis ieškinys neatitinka Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 19 ir 21 straipsnių reikalavimų, nes ieškovei atstovaujantis advokatas J. Jovy buvo vienas iš dviejų jos akcininkų, todėl nebuvo nuo jos nepriklausomas.

30 Savo nuomonę dėl šio nepriimtinumo pagrindo ieškovė galėjo pareikšti atsakydama į Bendrojo Teismo proceso organizavimo priemonę (žr. šios nutarties 17 punktą) ir dublike. Šiuo aspektu ji iš esmės nurodo, kad pareiškiant ieškinį jos atstovas su ja buvo susijęs tik tiek, kad jam priklausė 10 % jos kapitalo, tačiau jis visiškai nedalyvavo ją valdant nei administraciniu, nei finansiniu lygmenimis, ir jai atstovavo tik kaip advokatas, bet ne kaip akcininkas.

31 Remiantis suformuota jurisprudencija, iš Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 19 straipsnio trečios ir ketvirtos pastraipų ir šio statuto 21 straipsnio pirmos pastraipos, kuri Bendrajam Teismui taikoma pagal to paties statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą, ir visų pirma iš minėto statuto 19 straipsnio trečioje pastraipoje vartojamos sąvokos „atstovauti“, matyti, kad, norėdamos pateikti Bendrajame Teisme ieškinį, šalys, kurios nėra valstybės narės ar Europos Sąjungos institucijos, taip pat valstybės, Susitarimo dėl Europos ekonominės erdvės (EEE) šalys, nesančios valstybėmis narėmis, ir ELPA priežiūros institucija, apie kurią kalbama tame susitarime, negali veikti pačios, bet turi naudotis trečiojo asmens, kuris turi būti įgaliotas atlikti veiksmus valstybės narės ar EEE susitarimo šalies teisme, paslaugomis (žr. 1996 m. gruodžio 5 d. Nutarties *Lopes / Teisingumo Teismas*, C-174/96 P, EU:C:1996:473, 11 punktą ir nurodytą jurisprudenciją ir 2015 m. rugsėjo 16 d. Nutarties *Calestep / ECHA*, T-89/13, EU:T:2015:711, 28 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

32 Šis reikalavimas naudotis trečiojo asmens paslaugomis atitinka advokato vaidmens Sąjungos teisinėje sistemoje sampratą, kuria grindžiamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 19 straipsnis ir kuri reiškia, kad advokatas prisideda prie teisingumo vykdymo ir jis visiškai nepriklausomai bei vadovaudamasis viršesniais teisingumo interesais teikia klientui reikalingą teisinę pagalbą (žr. 2013 m. rugsėjo 5 d. Nutarties *ClientEarth / Taryba*, C-573/11 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2013:564, 11 punktą ir nurodytą jurisprudenciją ir 2015 m. rugsėjo 16 d. Nutarties *Calestep / ECHA*, T-89/13, EU:T:2015:711, 29 punktą ir nurodytą jurisprudenciją). Sąjungos teismams nagrinėjant ginčus šis reikalavimas turi būti įgyvendinamas objektyviai ir jis neabejotinai nepriklauso nuo nacionalinių teisinių sistemų (žr. 2009 m. lapkričio 19 d. Nutarties *EREF / Komisija*, T-40/08, nepaskelbta Rink., EU:T:2009:455, 27 punktą ir nurodytą jurisprudenciją ir 2015 m. gegužės 18 d. Nutarties *Izsák ir Dabis / Komisija*, T-529/13, nepaskelbta Rink., EU:T:2015:325, 17 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

33 Anot Teisingumo Teismo, šio reikalavimo, kad atstovauti turi trečiasis asmuo, esmė yra, pirma, neleisti privačioms šalims pačioms veikti teismuose nesinaudojant tarpininko paslaugomis ir, antra, užtikrinti, kad juridinius asmenis gintų atstovas, kuris pakankamai nepriklausomas nuo savo atstovaujamo juridinio asmens (2013 m. rugsėjo 5 d. Nutarties *ClientEarth / Taryba*, C-573/11 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2013:564, 14 punktas ir 2014 m. gruodžio 4 d. Nutarties *ADR Center / Komisija*, C-259/14 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2014:2417, 25 punktas; taip pat žr. 2017 m. balandžio 6 d. Nutarties *PITEE / Komisija*, C-464/16 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:291, 27 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

34 Įtvirtindamas „visiškai nepriklausomai“ teikiamos teisinės pagalbos kriterijų apibrėžiant advokatų ir jų klientų komunikacijos konfidencialumo apsaugos apimtį asmenų atžvilgiu (1982 m. gegužės 18 d. Sprendimo *AM & S Europe / Komisija*, 155/79, EU:C:1982:157, 24 punktas) Teisingumo Teismas šią pagalbą prilygino pagalbai, teikiamai advokato, kuris struktūriniu, hierarchiniu ir funkciniu požiūriais yra trečiasis asmuo pagalbą gaunančio asmens atžvilgiu (2007 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Akzo Nobel Chemicals ir Akcros Chemicals / Komisija*, T-125/03 ir T-253/03, EU:T:2007:287, 168 punktas); šis palyginimas taip pat svarbus, kai atstovaujama Sąjungos teismuose (šiuo klausimu žr. 2011 m. lapkričio 9 d. Nutarties *Glaxo Group / VRDT – Farmodiética (ADVANCE)*, T-243/11, nepaskelbta Rink., EU:T:2011:649, 16 punktą). Be to, buvo nuspręsta, kad šalies, kaip ji suprantama pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 19 straipsnio trečią pastraipą, arba neprivilegijuotosios šalies advokatas neturi turėti asmeninio ryšio su atitinkama byla ar taip priklausyti nuo savo kliento, kad jis negalėtų atlikti savo esminio vaidmens padėti vykdyti teisingumą tinkamiausiu būdu (šiuo klausimu žr. 2008 m. spalio 30 d. Nutarties *Ortega Serrano / Komisija*, F-48/08, nepaskelbta Rink., EU:F:2008:131, 35 punktą). Konkrečiai kalbant, Bendrasis Teismas yra konstatavęs, kad ekonominiai ar struktūriniai ryšiai, kurių atstovas turi su savo klientu, neturi būti tokie, kad kliento interesai būtų supainioti su jo atstovo asmeniniais interesais (2011 m. rugsėjo 6 d. Nutarties *ClientEarth / Taryba*, T-452/10, nepaskelbta Rink., EU:T:2011:420, 20 punktas).

35 Taigi neprivilegijuotoms šalims Sąjungos teisėje nustatyto reikalavimo, kad joms Bendrajame Teisme atstovautų trečiasis nepriklausomas asmuo, negalima suprasti kaip reikalavimo, kuriuo siekiama tik to, kad atstovaujamajai šaliai neatstovautų jos darbuotojas ar nuo jos ekonomiškai priklausantys asmenys (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 5 d. Nutarties *ClientEarth / Taryba*, C-573/11 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2013:564, 13 punktą). Tai yra bendresnio pobūdžio reikalavimas, kurio laikymąsi reikia nagrinėti atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes.

36 Šiuo atveju svarbu išnagrinėti, ar J. Jovy ryšiai su ieškove ir su šia byla yra suderinami su reikalavimais, taikomais neprivilegijuotų šalių atstovavimui Sąjungos teismuose.

37 Neginčytina, kad J. Jovy iš NG įsigijo 10 % ieškovės kapitalo, todėl nuo to laiko jis yra vienas iš dviejų jos akcininkų. Be to, iš ieškinio 10 punkto matyti, kad sudarant sandorį, pagal kurį J. Jovy ir kitas ieškovės akcininkas įsigijo jos kapitalo, „su [ginčijamomis] paskolomis susiję [skoliniai reikalavimai] <…> buvo įvertinti 0 EUR ir buvo perleisti vienam iš naujų akcininkų, jeigu nesutarta kitaip“, o šis akcininkas teigė, kad „yra pasirengęs [juos] kam nors perleisti“.

38 Taigi asmeniniai ryšiai, kurie pareiškiant ieškinį ieškovės advokatą siejo su ieškove ir su šia byla, buvo tokie, kad dėl jų kilo pavojus, jog jis negalės atlikti savo esminio vaidmens padėti vykdyti teisingumą tinkamiausiu būdu.

39 Ieškovė ir jos advokatas, atsakydami į Komisijos nurodytą nepriimtinumo pagrindą ar į Bendrojo Teismo taikytą proceso organizavimo priemonę, nepateikė jokių įrodymų, kurie būtų leidę atmesti tokio pavojaus egzistavimą šios bylos aplinkybėmis.

40 Vis dėlto iš ieškinio 8 ir 12 punktų matyti, kad šioje byloje taip įvyko, nes J. Jovy supainiojo savo, kaip ieškovės investuotojo ir akcininko, padėtį ir asmeninius interesus su savo kliento padėtimi ir asmeniniais interesais. Nesutikdamas su tuo, kad valstybės pagalba, ieškovės neteisėtai gauta dėl ginčijamų paskolų, turi būti grąžinta, jis, pirma, teigė, kad „dabartiniai ieškovės akcininkai neturi nieko bendro su to laikotarpio, kai paskolos buvo suteiktos, akcininkais ar dalininkais“. Antra, jis tvirtino, kad NG vykdant jos turimų ieškovės akcijų pardavimą nebuvo pagrindo nerimauti dėl šių paskolų suteikimo teisėtumo ar dėl su valstybės pagalba susijusių taisyklių laikymosi, nes „su NG [sudarytoje] perleidimo sutartyje ši [perėmėjams] dar nurodė, kad nėra gavusi valstybės subsidijų“. Šie argumentai buvo susiję tik su asmenine J. Jovy ir kito ieškovės akcininko, kaip NG turėtų ieškovės akcijų perėmėjų, situacija, o ne su ieškove, kurios akcijos buvo perleistos.

41 Taigi reikia konstatuoti, kad ieškinio pareiškimo metu J. Jovy siejo asmeniniai ryšiai su ieškove ir su šia byla, o tai reiškia, kad jis nebuvo pakankamai nepriklausomas nuo ieškovės, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 33 punkte nurodytą jurisprudenciją, kad galėtų jai atstovauti visiškai nepriklausomai.

42 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad, atsižvelgiant į tai, jog ieškinį pasirašė J. Jovy, kaip ieškovės advokatas, šis ieškinys buvo pateiktas nesilaikant Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 19 straipsnio trečios ir ketvirtos pastraipų ir Procedūros reglamento 51 straipsnio 1 dalies.

43 Taigi ieškinys turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

44 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovė bylą pralaimėjo, iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (pirmoji kolegija)

nutaria:

1. Atmesti ieškinį kaip nepriimtiną.

2. Priteisti iš *BikeWorld GmbH* bylinėjimosi išlaidas.

Priimta 2017 m. lapkričio 20 d. Liuksemburge.

Kancleris
E. Coulon

Pirmininkė
I. Pelikánová